

Tudomány

"Rendőrök" pusztítják a dolgozók petéit

2006. november 10. 13:55

A dolgozó méhek vagy hangyák nem mások iránti jószándékból, altruizusból nevelik a királynő kicsinyeit, nem önként mondanak le a saját utódokról, hanem a belbiztonsági szolgálat egyszerűen megsemmisíti a petéiket - figyeltek meg német és holland entomológusok

A rovarkutatók rájöttek, fajtól függően a még a királynő is aktívan részt vesz az egyszerű dolgozók petéinek pusztításában. Ha viszont egyszer már kikeltek az utódok, mindenki egyenrangú nevelésben részesül. Tom Wenseleers holland és Francis L. W. Ratnieks német kutató számos közös publikációt írt a rovar-társadalmak belső konfliktus-kezeléséről. Legutóbbi cikkük a kaptáron vagy bolyon belül erővel is kikényszerített altruizusról a Nature című amerikai tudományos folyóiratban jelent meg.

A darazsak, méhek vagy hangyák egyszerű dolgozói általában nem szaporodnak, hanem a királynő utódjairól gondoskodnak Eddig altruizmussal magyarázták a jelenséget. Ezeknél a rovaroknál a hímeknek két kromoszóma készlete van, és megtermékenyített tojásokból fejlődnek ki, a nőstényeknek viszont csak egy, és megtermékenyítetlen tojásokból fejlődnek. Sok fajnál a dolgozó nőstények fiziológiailag képesek petét rakni, és időnként ezt önző módon meg is teszik, de ezeket a törvénytelen tojásokat általában megsemmisítik a többiek.

A két entomológus 10 darázs és méhfajt vizsgált az ésszerű altruizmus és a rendőri felügyelet hipotézise szempontjából. Kiderült, hogy minél szigorúbb a darazsak rendőrállama, annál kevésbé egoisták az egyszerű dolgozók, tehát szó sincs ösztönökre ivódott altruizusról. Azt lehet mondani, hogy a közösség számára előnyös megoldás az evolúció során nem vált mindenütt az egyedek számára is előnyössé.

A szerzők szerint van némi párhuzam az emberi és a rovar társadalmak között, csak az utóbbival nem lehet kísérletezni. Mindenesetre úgy látszik, hogy nem lehet teljes mértékben altruista társadalmat létrehozni - idézte az amerikai folyóiratban közölt írást az elementary.ru című orosz tudományos hírportál.